

ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอุตรธานีด้วยสาเหตุการแท้ง

นางสาวจันทนา เพชรสันทานกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคัมวิฑฒานาบัณฑิต

ภาควิชาสังคัมวิทยาและมานุษยวิทยา

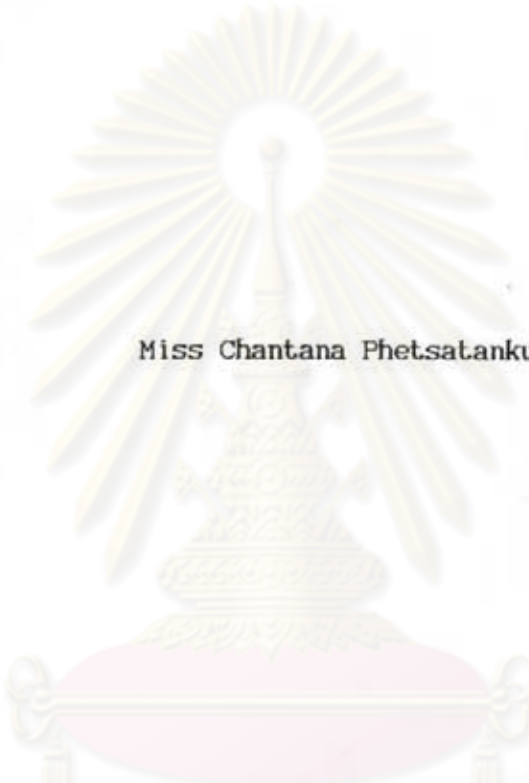
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-872-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Patients Admitted to Udon Thani Hospital as a Result of Abortion

Miss Chantana Phetsatankul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-872-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอุตรธานีด้วยสาเหตุการแท้ง
โดย นางสาวจันทนา เพชรस्थานกุล
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. เน้นพร ชีระสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยา มหาวิทยาลัยมหิดล

..... *Sanit B.* (คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย)
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ ฤงสูวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *บุญยง ชื่นสุวิมล* ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. บุญยง ชื่นสุวิมล)

..... *เน้นพร ชีระสวัสดิ์* ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร. เน้นพร ชีระสวัสดิ์)

..... *สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์* กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์)

..... *อรุณรัตน์ บุณนาค* กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อรุณรัตน์ บุณนาค)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

จันทนา เพชรสท้านกุล : ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอุตรธานีด้วยสาเหตุของการแท้ง (Patients Admitted to Udon Thani Hospital as a Result of Abortion) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.เพ็ญพร ชีระสวัสดิ์, 131 หน้า. ISBN 974-631-872-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้ป่วยแท้ง สาเหตุของการทำแท้ง และปัจจัยที่มีผลต่อประเภทของการแท้ง โดยใช้ข้อมูลของโครงการผู้ป่วยแท้งที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอุตรธานี หน่วยตัวอย่างที่ศึกษาคือสตรีที่ป่วยด้วยการแท้งที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอุตรธานีในปี พ.ศ.2532 จำนวน 728 ราย แบ่งเป็นสตรีที่แท้งเองตามธรรมชาติ 432 ราย และสตรีที่ทำแท้งผิดกฎหมาย 296 ราย

สตรีที่ทำแท้งมีคุณลักษณะแตกต่างจากสตรีที่แท้งเองตามธรรมชาติในด้านสถานภาพสมรส อายุ อาชีพ และเขตที่อยู่อาศัย กล่าวคือ สตรีที่ทำแท้งส่วนใหญ่ไม่ได้สมรส อายุต่ำกว่า 25 ปี ไม่ได้ประกอบอาชีพ และอาศัยในเขตเมือง ในขณะที่สตรีที่แท้งเองตามธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรส อายุมากกว่า 25 ปี ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และอาศัยอยู่ในเขตชนบท อย่างไรก็ตาม สตรีที่ทำแท้งและสตรีที่แท้งเองตามธรรมชาติมีคุณลักษณะคล้ายคลึงกันในการศึกษา จำนวนบุตรที่มีชีวิต และประวัติการแท้ง กล่าวคือ ทั้งสตรีที่ทำแท้งและสตรีที่แท้งเองตามธรรมชาติส่วนใหญ่ต่างก็มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ไม่มีบุตรที่มีชีวิต และทำแท้งหรือแท้งเมื่ออายุครรภ์ต่ำกว่า 12 สัปดาห์

สตรีที่มีสัดส่วนของผู้ที่ให้เหตุผลว่าทำแท้งเนื่องจากสาเหตุทางสังคมมากกว่าสาเหตุทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สตรีที่ไม่ได้สมรส สตรีที่อายุน้อยกว่า 20 ปี สตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 0-1 คน และสตรีที่ทำแท้งเมื่อมีอายุครรภ์ 12 สัปดาห์ขึ้นไป ในขณะที่สตรีที่มีสัดส่วนของผู้ที่ให้เหตุผลว่าทำแท้งเนื่องจากสาเหตุทางเศรษฐกิจมากกว่าสาเหตุทางสังคม ได้แก่ สตรีที่สมรส สตรีที่อายุมากกว่า 20 ปี สตรีที่มีบุตรที่มีชีวิต 2 คนขึ้นไป และสตรีที่ทำแท้งเมื่อมีอายุครรภ์ต่ำกว่า 12 สัปดาห์ อย่างไรก็ตาม สาเหตุของการทำแท้งมิได้แปรผันตามการศึกษา อาชีพ ประวัติการแท้ง และเขตที่อยู่อาศัยของสตรี กล่าวคือ ทั้งสตรีที่มีการศึกษาระดับสูงและสตรีที่มีการศึกษาระดับต่ำ ทั้งสตรีที่ไม่ได้ประกอบอาชีพและสตรีที่ประกอบอาชีพ (ทั้งในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรม) ทั้งสตรีที่ไม่เคยแท้งและสตรีที่เคยแท้ง และทั้งสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตชนบทต่างก็มีสัดส่วนของผู้ที่ให้เหตุผลว่าทำแท้งเนื่องจากสาเหตุทางเศรษฐกิจมากกว่าสาเหตุทางสังคม

ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อประเภทของการแท้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เรียงตามลำดับความสำคัญคือ สถานภาพสมรส อาชีพ จำนวนบุตรที่มีชีวิต อายุ และการศึกษา เมื่อนำตัวแปรอิสระเหล่านี้มาพิจารณาพร้อมกันโดยการวิเคราะห์การจำแนกพหุพบว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสามารถในการอธิบายการแปรผันของประเภทของการแท้งเพิ่มขึ้น ยกเว้นอายุที่อธิบายได้ลดลง และอาชีพที่อธิบายได้เท่าเดิม

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา ประชากรศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C330238: MAJOR DEMOGRAPHY

KEY WORD: ABORTION / INDUCED ABORTION / UDON THANI

CHANTANA PHETSATANKUL : PATIENTS ADMITTED TO UDON THANI HOSPITAL AS A RESULT OF ABORTION.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PENPORN TIRASAWAT, Ph.D.
131 pp. ISBN 974-631-872-1

The main objective of this research is to study characteristics of abortion patients, reasons for abortion, and factors affecting the type of abortion. The data are from a project entitled "Hospital Based Descriptive Study of Abortion", collected by staff of Udon Thani Hospital. The sample includes 728 patients admitted to the hospital as a result of abortion in 1989. Of these cases, 432 were women who had spontaneous abortions, and 296 were those who had induced abortions.

The majority of women who had induced abortion were unmarried, under 25 years of age, unemployed, and living in urban areas; whereas the majority of those who had spontaneous abortion were married, 25 or more years of age, employed as farmers, and living in rural areas. The majority of both groups had attained primary education, no children, and a gestation period of under 12 weeks.

Marital status, age, number of living children, and abortion history have an influence on the reason for induced abortion. Women who were unmarried, who were under 20 years of age, had 0-1 children, or had a gestation period of 12 weeks or more were more likely to give an economic reason. While those women who were married, aged 20 or above, had at least two children, or had a gestation period under 12 weeks were more likely to give a social reason. However, the reason for abortion did not vary with education, abortion history, or place of residence.

The variable that significantly influenced the type of abortion were marital status, occupation, number of living children, age, and education, respectively. When all other independent variables are controlled for, marital status, education, and number of living children can explain more the variation of type of abortion, whereas age can explain less, and occupation still explain the type of abortion to the same extent.

ภาควิชา..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

สาขาวิชา..... ประชากรศาสตร์

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพร ธีระสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้แนวคิด หลักการวิเคราะห์วิจัยอันเป็นพื้นฐาน ที่สำคัญยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้และในการทำวิจัยในอนาคต ตลอดจนให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ และแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดี จึงขอกราบขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอขอบคุณ นายแพทย์รัชชัย ยศสิงห์ ที่ได้อนุเคราะห์ให้ใช้ข้อมูลจาก โครงการสำรวจผู้ป่วยแท้งที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอุตรธานี อาจารย์ ดร.บุญยง ชื่นสุขวิมล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์ และ รองศาสตราจารย์อรพินท์ ภูนาศ กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะที่เป็น ประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบคุณคุณคณาจารย์สถาบันประชากรศาสตร์ และคณาจารย์ภาคสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้และอบรมสั่งสอนแก่ ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ของสถาบันประชากรศาสตร์ โดยเฉพาะคุณชัยวิทย์ วรสุด ที่ ช่วยเหลือแนะนำในด้านการใช้คอมพิวเตอร์ คุณปราณี แหวนทองคำ ที่อำนวยความสะดวกใน ด้านการค้นคว้าเอกสารสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ คุณพรทิพย์ โสมภณ ที่ช่วยจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ และคุณกนกกรัตน์ ต่อบงษ์ ที่ช่วยประสานงานเกี่ยวกับการสอบวิทยานิพนธ์

ท้ายนี้ขอกราบขอขอบคุณบิดา มารดา และนายแพทย์สมยศ ศรีจารนัย ที่ช่วยสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ที่เป็นกำลังใจ ตลอดช่วงเวลาของผู้วิจัยศึกษาต่อและทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

สารบัญ

๘

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภาพ	ญ

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
	แนวคิดเชิงทฤษฎี	3
	ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	กรอบแนวคิดของการศึกษา	34
	สมมติฐานการศึกษา	35
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	36
2	ระเบียบวิธีวิจัยและข้อมูล	37
	แหล่งข้อมูลที่ใช่และวิธีการเก็บข้อมูล	37
	ขอบเขตและตัวแปรในการศึกษา	37
	นิยามศัพท์และนิยามตัวแปร	39

	ลักษณะทั่วไปของข้อมูล	40
	การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล	51
	ข้อจำกัดของข้อมูล	51
3	การวิเคราะห์ข้อมูล	52
	คุณลักษณะของสตรีตามประเภทของการแท้ง	52
	สาเหตุการทำแท้งตามคุณลักษณะของสตรี	64
	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประเภทของการแท้งด้วยตารางไขว้ ...	78
	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประเภทของการแท้งด้วยการวิเคราะห์	
	การจำแนกหมู่	95
4	สรุปและข้อเสนอแนะ	102
	สรุปผลการศึกษา	102
	ข้อเสนอแนะ	106
	รายการอ้างอิง	108
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก. รายละเอียดเกี่ยวกับวิธีวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ..	118
	ภาคผนวก ข. แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา	121
	ประวัติผู้เขียน	131

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามคุณลักษณะประจำตัวของสตรี จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย.....	46
2	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามสาเหตุการทำแท้ง จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย.....	46
3	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามอายุ จำแนกตามประเภท ของการแท้ง	53
4	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามสถานภาพสมรส จำแนกตาม ประเภทของการแท้ง	54
5	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามระดับการศึกษา จำแนกตาม ประเภทของการแท้ง	55
6	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามอาชีพ จำแนกตาม ประเภทของการแท้ง	58
7	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามจำนวนบุตรที่มีชีวิต จำแนก ตามประเภทของการแท้ง	59
8	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประวัติการแท้ง จำแนกตาม ประเภทของการแท้ง	61
9	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามอายุครรภ์ จำแนกตาม ประเภทของการแท้ง	62
10	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามเขตที่อยู่อาศัย จำแนก ตามประเภทของการแท้ง	63

ตารางที่

11	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามสาเหตุของการทำแท้ง จำแนกตามอายุ	66
12	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามสาเหตุของการทำแท้ง จำแนกตามสถานภาพสมรส	67
13	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามสาเหตุของการทำแท้ง จำแนกตามระดับการศึกษา	68
14	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามสาเหตุของการทำแท้ง จำแนกตามอาชีพ	70
15	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามสาเหตุของการทำแท้ง จำแนกตามจำนวนบุตรที่มีชีวิต	71
16	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามสาเหตุของการทำแท้ง จำแนกตามประวัติการแท้ง	72
17	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามสาเหตุของการทำแท้ง จำแนกตามอายุครรภ์	73
18	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามสาเหตุของการทำแท้ง จำแนกตามเขตที่อยู่อาศัย	74
19	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามอายุ	79
20	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามอายุและสถานภาพสมรส	80
21	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามสถานภาพสมรส	82

ตารางที่

22	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามสถานภาพสมรสและอายุ	83
23	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามสถานภาพสมรสและอาชีพ	84
24	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามระดับการศึกษา	85
25	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามระดับการศึกษาและสถานภาพสมรส	87
26	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามอาชีพ	88
27	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามอาชีพและสถานภาพสมรส	90
28	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามประวัติการแท้ง	91
29	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามประวัติการแท้งและสถานภาพสมรส	92
30	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามจำนวนบุตรที่มีชีวิต	93
31	การกระจายอัตราร้อยละของสตรีตามประเภทของการแท้ง จำแนกตามจำนวนบุตรที่มีชีวิตและสถานภาพสมรส	94
32	อัตราร้อยละของสตรีที่ทำแท้ง จำแนกตามตัวแปรอิสระ (โดยการวิเคราะห์การจำแนกหมู่)	99

สารบัญแผนภาพ

หน้า

แผนภาพที่

1	ปัจจัยที่นำไปสู่สังคมตามทฤษฎีของ Ogburn	5
2	โครงสร้างสำหรับการวิเคราะห์ภาวะเจริญพันธุ์ของ Freedman	9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย